

Kortlægning af danske kristne brugere og deres brug af internettet i kristent regi

Anja Boe Espersen
anja.boe@espersen.net

Aalborg, august 2002

I dette dokument sammenfattes hovedpointer fra Anja Boe Espersens speciale: *Kristne brugere af internettet – en religionssociologisk undersøgelse* (2001). Specialet er skrevet under vejledning af Lars Ahlin, Institut for Religionsvidenskab, ved Århus Universitet. Mere information om undersøgelsen findes på <http://hjem.get2net.dk/anjacob/Forside.htm>.

Baggrundsmaterialet for specialet er en spørgeskemaundersøgelsen henvendt til brugere af internettet i kristent regi udført i 2000. Hovedformålet med specialet var at kortlægge strukturer i brugen af internettet i kristent regi samt at tegne en profil af de danske kristne brugere af internettet.

Respondentgruppen består overvejende af religiøst aktive kristne, for hvem religion indtager en central plads i deres liv. Udover dette fællestræk er gruppen demografisk bredt repræsenteret, hvad angår alder, uddannelse og beskæftigelse. Den yngste respondent er 13 år gammel og den ældste 68 år. Samlet set er det aldersgruppen mellem 20 og 40 år, der dominerer. Det er en veluddannet respondentgruppe, der er beskæftiget i mange forskellige erhverv. Foruden en stor andel af studerende er gruppen karakteriseret ved, at mange besidder it- eller kirkerelaterede jobs. To ud af tre respondenterne er mænd, og de er mere aktive og erfarne netbrugere end kvinderne, der til gengæld udviser større religiøs interesse. Dette kan på sigt være med til at udjævne forskellen mellem kønnene, hvad angår brugen af religiøse aktiviteter på internettet. Det er således muligt, at kvinderne med tiden vil indhente og overhale mændene i brugen af internettet i kristent regi.

Respondenterne er ligeledes i vidt omfang vant internetbrugere, der opfatter brugen af internettet som et hverdagsfænomen. Undersøgelsen viser, at respondenterne er involverede i en lang række forskellige kristne internetaktiviteter som hjemmeside-besøg, udveksling af e-mails samt deltagelse i netsamtaler, netritualer og netmission. En gennemgående motivation bag de kristne brugeres

involvering i netaktiviteterne er i høj grad at møde ligesindede, idet de herved får mulighed for at få indblik i andre kristnes livserfaringer og endvidere få bekræftet deres kristne tilhørsforhold. Mange af respondenternes netaktiviteter er således præget af, at brugerne opsøger og udlever det gammelkendte i det nye medie.

Samtidig udviser respondenterne dog også interesse for og lyst til at diskutere deres tro med anderledestænkende, da dette af mange opleves som en værdifuld udfordring af deres kristne livssyn. For kristne brugere er internettets mødesteder en ny mulighed for at forkynde det kristne budskab. I specialet fremkom der kun enkelte eksempler på, at oplevelser og kontakter på internettet kan være afgørende faktorer i religiøse forandringsprocesser. Der er dermed ikke meget, der tyder på, at forkyndende virksomhed på nettet formår at opfylde dets tilsigtede formål i form af deciderede omvendelser. Alligevel kan der være en positiv værdi i forkyndelsesaktiviteterne, idet det via autokommunikationsbegrebet (=selv-rettet ekstern kommunikation) påpeges, at netmissionen internt er med til at styrke den kristne identitet både for den enkelte og for fællesskabet.

Respondenternes anvendelse af internettet viser, at det i høj grad opleves som et socialt medium, hvor kommunikationen foregår på brugernes præmisser. Et udbytterigt socialt møde på nettet kræver, som i den fysiske verden, at deltagerne er villige til at investere både tid og engagement i samværet. Dette er en forklaring på, at nogle respondenter oplever udbyttet af socialisering på nettet som mindre givende, mens andre danner nære relationer, der opleves som en berigende tilføjelse til deres kristne netværk off-line. Denne variation i respondenternes reaktioner ses særligt i forbindelse med vurderingen af kristne fællesskabers berettigelse på internettet.

En yderligere forklaring på respondenternes forskellige oplevelse af udbyttet af sociale netmøder er den målestok, der ligger til grund for vurderingen af udbyttet. For langt størstedelen af respondenterne vil samvær på nettet aldrig kunne måle sig med oplevelsen af kristent fællesskab i en fysisk kontekst, idet ægte kristent samvær *er* fysisk samvær. Anvendelsen af den fysiske verden som målestok for kvaliteten af netsamværet resulterer således i, at dette samvær opleves som mangelfuldt. Dette kommer i høj grad til udtryk i forbindelse med de kristne sakramentale ritualer, idet respondenterne føler, at det essentielle for kristent fællesskab og tro vil gå tabt ved afholdelsen af ritualer på nettet. Der er dog indikationer på, at dette vil ændre sig fremover. Enkelte unge

brugere undlader således at anvende den fysiske verden som målestok og vurderer i stedet kvaliteten af internetoplevelser på mediets egne præmisser. Hverken for de mange eller de få kan internettet på nuværende tidspunktet dog erstatte den fysiske verdens kristne samvær men højst fungere som et supplement til dette.

Det er dog tænkeligt, at denne kvalitative skelnen mellem socialiseringsformer i forhold livet på og udenfor nettet vil udjævnes med tiden. I undersøgelsen er der løbende blevet sat fokus på de helt unge kristne netbrugere som følge af, at de netop er repræsentanter for den fremtidige generation af brugere af internettet i kristent regi. I den forbindelse blev der tegnet et billede af de unge som værende relativt erfarne netbrugere og en gruppe, der er mere positivt indstillet overfor fx netritualer og netfællesskaber end de ældre respondenter.

Som det fremgår af specialets første kapitler, har det været min ambition og motivation at bidrage med ny information til et nyt forskningsområde. Det har været en spændende og berigende opgave at begive mig ad nye veje ind i en ny verden og et nyt forskningsområde, hvor der ikke har været en lang akademisk tradition at støtte sig til. Specialet og udførslen af spørgeskemaundersøgelsen har således været præget af, at religion på nettet var nyt for mig, såvel som for de fleste andre. Dette var årsagen til, at jeg valgte at betragte undersøgelsen som en forundersøgelse, der har sigtet bredt og tilstræbt at skabe et overblik over brugen af internettet i kristent regi. Studiet af religion på nettet har ikke blot været et studie af religiøse mennesker og fænomener on-line. Studiet af cyberreligiøsitet har samtidig været en vigtig indfaldsvinkel til yderligere indsigt i nutidens religiøse former og forandringer.